

TARTUNTATAUTILAIN 58 d §:N MUKAINEN PÄÄTÖS

ASIAN TAUSTAA

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 26.2.2021 antamallaan päätöksellä kieltänyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Varsinais-Suomen ja Satakunnan kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset. Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 6 (kuusi) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (myöh. THL) 21.9.2020 antamaa ohjetta (muokattu 4.11.2020, 11.2.2021 ja 22.2.2021). Päätös on voimassa ajalla 27.2.-26.3.2021.

Aluehallintovirasto on lisäksi 26.2.2021 antamallaan päätöksellä velvoittanut tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin nojalla kaikkia 58 d §:n 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita järjestämään 3 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön Rauman ja Huittisten kuntien alueilla siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa. Päätös on voimassa ajalla 28.2.2021-7.3.2021.

Tartuntatautilakiin on tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla (147/2021) muun muassa väliaikaisesti lisätty 58 c – 58 h § ja 59 a – 59 e §. Edellä mainitut väliaikaiset pykälät ovat voimassa 30.6.2021 asti.

Edellä tarkoitettun väliaikaissääntelyn tarkoituksena on muun muassa säätää edellytyksistä, joita noudattamalla erilaisia palveluja voidaan koronavirusepidemian aikana tarjota asiakkaille ja toimintaan osallistuville sillä tavoin turvallisesti, että uusien tartuntojen leviämistä voitaisiin mahdollisimman tehokkaasti estää. Lisäksi alueellisen tautitilanteen niin vaatiessa toissijaisena keinona yleisten hygieniavaatimusten noudattamisen lisäksi kunta tai aluehallintovirasto voisi tehdä päätöksen, jossa se edellyttää elinkeinonharjoittajia ja muita toimijoita ryhtymään toimenpiteisiin, joilla estetään lähikontaktit asiakastiloissa ja muissa toimintaan osallistuville avoimissa tiloissa. Toiminnan harjoittaja voisi kuitenkin itse toteuttaa omaan toimintaansa parhaiten sopivan tavan järjestää toimintansa siten, että asiakkaiden ja osallistujien välinen lähikontakti olisi tosiasiallisesti mahdollista välttää. Viimesijaisena keinona väliaikaissääntelyssä mahdollistetaan myös, että kunta tai aluehallintovirasto voisi sulkea asiakkaiden tai osallistujien käyttöön tarkoitettut elinkeino- tai muun toiminnan tilat määräajaksi. Väliaikaissääntelyssä säädetään lisäksi myös edellä mainittujen velvoitteiden valvonnasta.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

LOUNAIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 0295 018 000
kirjaamo.lounais@avi.fi

www.avi.fi

Turun päätoimipaikka
Itsenäisyydenaukio 2
PL 4, 13035 AVI
20801 Turku

ALUEHALLINTOVIRASTON PÄÄTÖS JA PERUSTELUT

Päätös

Lounais-Suomen aluehallintovirasto velvoittaa tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin nojalla kaikkia 58 d §:n 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita järjestämään 3 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ja Satakunnan sairaanhoitopiirin alueella sijaitsevien kuntien alueella siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa.

Tartuntatautilain 58 d §:n 5 momentin mukaiset toimijat, 3 momentissa tarkoitettut yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettut tilat sekä 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti on määritelty tämän päätöksen perusteluissa.

Määräys on voimassa ajalla 6.3.2021 – 5.4.2021.

Tällä päätöksellä kumotaan 26.2.2021 annettu, Rauman ja Huittisten kuntien aluetta koskeva Lounais-Suomen aluehallintoviraston määräys ajalta 28.2.2021 – 7.3.2021 (LSAVI/2091/2021).

Perustelut

Keskeiset säännökset

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 c §:n 1 momentin mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen sisätilojen sekä alueellisesti ja toiminnallisesti rajattujen ulkotilojen, joita käytetään asiakkaille tai osallistujille suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tietyinä ajankohtana, hallinnasta vastaavan 3 momentissa tarkoitettujen toimijain on covid-19 epidemian leviämisen estämiseksi toiminnassaan huolehdittava, että:

- 1) asiakkailta ja osallistujilta on mahdollisuus käsien puhdistamiseen;
- 2) asiakkaille ja osallistujille annetaan riittävän etäisyyden ylläpitämistä, käsien puhdistamista ja muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä koskevat toimintaohjeet; ja
- 3) tilojen ja pintojen puhdistamista tehostetaan sen lisäksi, mitä muualla kyseisen toiminnan osalta puhdistamisesta säädetään.

Kyseisen pykälän 2 momentin mukaan tässä pykälässä tarkoitettujen tilojen hallinnasta vastaavan 3 momentissa säädetyn toimijan tulee lisäksi järjestää asiakkaiden ja osallistujien oleskelu sillä tavoin väljästi, kuin se kyseisen toiminnan

erityispiirteet huomioon ottaen on mahdollista ja sijoittaa mahdolliset asiakaspaikat riittävän etäälle toisistaan.

Pykälän 3 momentissa säädetään niistä toimijoista, joita edellä 58 c §:ssä säädetty velvollisuudet koskevat. Pykälän 4-5 momenttien mukaan 1 momentissa säädetty velvollisuudet eivät kuitenkaan koske yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa eivätkä ne saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsiteltyksi toimivaltaisessa viranomaisessa eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Kyseisen pykälän 7 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä käsien puhdistamismahdollisuuden järjestämisestä, asiakkaille ja osallistujille annettavien toimintaohjeiden antamisesta sekä tilojen ja pintojen puhdistamisesta.

Tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin mukaan, jos on ilmeistä, että 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19 epidemian leviämisen estämiseksi 2 momentissa säädettyjen edellytysten täyttyessä on välttämätöntä, aluehallintovirasto voi antaa alueellaan kaikkia 5 momentissa mainittuja toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiiriin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa. Aluehallintoviraston tekemän päätöksen edellytyksenä on lisäksi, että toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Päätöksestä on käytävä ilmi, että toimija voi toteuttaa veloitteensa asiakasmäärää rajoittamalla, asiakaspaikka- tai tilajärjestelyin taikka muulla toimintansa erityispiirteet huomioon ottavalla tavalla. Päätöksessä on lisäksi selostettava, mitä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiiriin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla sekä lähikontaktilla tarkoitetaan. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut veloitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja veloitteita.

Kyseisen pykälän 2 momentin mukaan 1 momentin mukainen päätös saadaan tehdä, jos sairaanhoitopiiriin alueella 14 viimeisimmän päivän, jolta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 25 ja kunnan tai sairaanhoitopiiriin alueella todetaan tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Kyseisen pykälän 3 momentissa säädetään, että yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiiriin oleskeluun edellä 1 momentissa tarkoitettuja tiloja ovat:

- 1) sisätilat, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun;
- 2) alueellisesti ja toiminnallisesti rajatut ulkotilat, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tietyinä ajankohtana.

Kyseisen pykälän 4 momentin mukaan lähikontaktilla tarkoitetaan ihmisten:

- 1) oleskelua kasvotusten tai samassa tilassa alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan yli 15 minuutin ajan; tai
- 2) fyysistä kontaktia toisiinsa.

Kyseisen pykälän 5 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa seuraavia tilojen hallinnasta vastaavia ja niitä toiminnassaan käyttäviä toimijoita:

- 1) yksityiset yhteisöt, säätiöt ja muut oikeushenkilöt, ei kuitenkaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 1 §:n 2 momentin 6 kohdassa ja Ahvenanmaan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitetut ravitsemistoiminnan harjoittajat;
- 2) yksityiset elinkeinonharjoittajat;
- 3) kunnat ja kuntayhtymät;
- 4) uskonnolliset yhdyskunnat;
- 5) julkisoikeudelliset laitokset.

Pykälän 6-7 momenttien mukaa 1 momentissa tarkoitettua päätöstä ei sovelleta kuitenkaan oppilaitosten toimintaan, varhaiskasvatukseen, ammattiurheilemiseen eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaan toimintaan eikä se saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsitellyksi toimivaltaisessa viranomaisessa eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Kyseisen pykälän 8 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitetun päätöksen saa tehdä enintään kuukauden ajaksi kerrallaan. Päätös on välittömästi kumottava, jos pykälässä säädetyt edellytykset eivät enää täyty.

Tartuntatautilain 58 h §:n 1 momentin mukaan, jos kunnan tartuntatautiin torjunnasta vastaava toimielin tai aluehallintovirasto on tehnyt 58 d §:n 1 momentissa tarkoitetun päätöksen, asiakkaille tai osallistujille tarkoitettujen tilojen hallinnasta vastaavan ja niitä toiminnassaan käyttävän toimijan on laadittava kirjallinen suunnitelma siitä, miten se toteuttaa päätöksessä asetetut velvollisuudet ja rajoitukset. Kyseisen pykälän 3 momentin mukaan suunnitelma on pyynnöstä esitettävä kunnalle tai aluehallintovirastolle. Suunnitelma on siihen sisältyviä henkilötietoja lukuun ottamatta pidettävä tilassa asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien nähtävillä. Kyseisen pykälän 4 momentissa säädetään, että valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetun suunnitelman sisällöstä ja laatimisesta.

Tartuntatautilain 59 a §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto ja kunta valvovat toimialueillaan 58 §:ssä, 58 c §:n 1 ja 2 momentissa, 58 d ja 58 g §:ssä sekä 58 h §:n 1 momentissa säädettyjen velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamista. Tartuntatautilain 59 b §:ssä säädetään valvonnan toteuttamiseksi tehtävistä tarkastuksista ja 59 c §:ssä toimivallasta antaa määräyksiä ja asettaa pakkokeinoja.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Lain esityöt

Tartuntatautilain muuttamista ja väliaikaista muuttamista koskevan lain hallituksen esityksen (245/2020) 58 d §:ää koskevien säännöskohtaisten perustelujen mukaan aluehallintoviraston ja kunnan harkintapohja määräytyy THL:n tuottaman tiedon ja ohjeistuksen mukaisesti, ottaen huomioon myös sairaanhoitopiirin tuottama tarkempi aluekuva ja alueen muut toimenpiteet. Päätökset on perusteltava alueen tarpeilla, ja niissä on kuvattava kokonaisarviointi toimenpiteiden epidemiologisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Esityksen mukaan koronavirustartuntojen leviämisen estämisen lisäksi sääntelyn tavoitteena olisi toteuttaa elinkeinonharjoittajan näkökulmasta hallinto-oikeudellista lievimmän haitan periaatetta siten, että elinkeinonharjoittajille enemmän velvoitteita asettavat keinot olisi porrastettu ja toimintaan eniten puuttuvat toimet olisivat aina viimesijaisia.

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta korostaa hallituksen esityksen johdosta antamassaan mietinnössä (StVM 1/2021 vp), että lakiehdotuksen lähtökohta on, että tarvittavat toimenpiteet toteutetaan eri toiminnoissa ensisijaisesti 58 c ja 58 d §:n nojalla. Vasta, jos nämä ja muut toteutetut toimet eivät riitä, voidaan turvautua 58 g §:n sääntelyyn.

Valtakunnallinen ohjaus ja epidemiatilanne

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan maailmanlaajuinen covid-19 pandemia jatkuu ja epidemia on uudelleen kiihtynyt myös Suomessa.

Uuden koronaviruksen aiheuttaman taudin ehkäisemiseksi on kehitetty rokotteita ja rokottaminen on aloitettu myös Suomessa joulukuun 2020 lopussa valtioneuvoston asetuksen (1105/2020) mukaisessa rokottamisjärjestyksessä. Koronarokotukset ovat THL:n mukaan käynnistyneet hyvin kaikilla erityisvastuualueilla. Tulee kuitenkin kulumaan aikaa siihen, että Suomen koko väestö on saanut mahdollisuuden rokotteeseen ottamiseen. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä.

Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 26.1.2021 puoltanut, että sosiaali- ja terveysministeriö tekee täydennyksen hybridistrategian toteuttamisesta annettuun toimintasuunnitelmaan. Sosiaali- ja terveysministeriö on 28.1.2021 lähettänyt toimintasuunnitelman täydennystä koskevan kirjeen Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle, kunnille, sairaanhoitopiireille ja muille kuntayhtymille sekä aluehallintovirastoille ja Valviralle (VN/909/2021).

Toimintasuunnitelman täydennyksessä 1/2021 kuvataan kolme toimenpidetasoa epidemian nopean kiihtymisen ja koko maata uhkaavan leviämisvaiheen estämiseksi eri tilanteissa (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2021:11). Toimenpidekokonaisuuksien tavoitteena on torjua epidemian kasvun uudelleen kiihtyminen ja herkemmin tarttuvien virusmuunnosten leviäminen ja siten saada lisää aikaa rokotusten ja vuodenaikavaihtelun yhteisvaikutukselle epidemian hillitsemisessä. Toimintasuunnitelmalla tuetaan alueellisia epidemian leviämisen estämistoimia. Toimintasuunnitelman täydennyksen mukaan voimassa olevat rajoitustoimenpiteet alueilla niiden eri epidemiatasoilla on pysyttävä vähintään nykyisellä tasollaan, kunnes virusmuunnoksen leviämistä ja sen estämiseksi tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta on voitu edelleen arvioida.

Tartuntatautilain muutos (147/2021), jolla lakiin lisättiin uudet tilapäiset toimivaltuudet epidemian leviämisen estämiseksi, tuli voimaan 22.2.2021. Tilapäiset valtuudet ovat voimassa 30.6.2021 saakka.

Ministeriö on tämän lainmuutoksen johdosta 25.2.2021 päivittänyt toimintasuunnitelman osan 3 sekä sen liitteenä aiemmat, 23.10.2020 annetut ministeriöiden toimenpidesuosituksen eri epidemiavaiheisiin.

Edellä mainittu toimintasuunnitelman täydennys on edelleen sellaisenaan voimassa, ja sen mukaiset toimenpidetasot 1-3 sisältävät nyt päivitetty toimenpidesuosituksen.

THL:n hybridistrategian seurannan valtakunnallisen tilanearvioreportin 17.2.2021 mukaan Sosiaali- ja terveysministeriön asettama covid-19 epidemian tilannekuva- ja mallinnusryhmä tuottaa viikoittain hybridistrategian seurannan tilanearvioreportin. Raportin tarkoituksena on ylläpitää epidemiologista ja lääketieteellistä tilannekuvaa seuraamalla keskeisiä mittareita, sekä laatia ja päivittää ennusteita ja mallinnuksia epidemian kulusta. Mittareita ovat esimerkiksi covid-19 tapausten ilmaantuvuus, testausmäärät, positiivisten näytteiden osuus tutkituista näytteistä, tartuntalähteiden jäljitettävyyden, kuolleisuus sekä sairaalahoitoa tarvitsevien potilaiden määrä.

Tilannearvioraportin mukaan valtakunnallinen epidemiatilanne heikentyi nopeasti marraskuussa 2020. Syksyn ja talven aikana alueelliset tilanteet ovat muuttuneet nopeasti. Marras–joulukuun taitteessa tapausmäärät saavuttivat senhetkisen huippunsa, jolloin tapauksia todettiin yli 3100 viikossa. Joulukuun aikana tapausmäärät laskivat, mutta ne kääntyivät uudelleen kasvuun tammikuussa viikolla 3. Viimeisen neljän viikon ajalla (viikot 3–6) viikoittaiset tapausmäärät ovat vaihdelleet välillä 2300–2700 tapaus/viikko. Uusia tapauksia todetaan runsaasti sekä tunnetuissa tartuntaketjuissa että niiden ulkopuolella. Virusta esiintyy väestössä joka puolella Suomea.

Tämänhetkinen epidemiatilanne on THL:n tilannearvioraportin mukaan kaksijakoinen. Vaikka epidemian hillinnässä on monella paikkakunnalla onnistuttu hyvin ja epidemiatilanne saattaa vaikuttaa tapausmäärien ja ilmaantuvuuden suhteen tällä hetkellä vakaalta, tilanteen äkillinen heikentyminen koko maassa on edelleen mahdollista. Monen sairaanhoitopiirin alueella on raportoitu joukkoaltistumisia, joista on käynnistynyt laajoja tartuntaketjuja. Osa uusista tartuntaketjuista olisi mahdollisesti voitu estää suositusten ja rajoitusten huolellisella noudattamisella.

Valtakunnallisesti sairaalahoidon kuormitus on viimeisinä viikkoina kokonaisuudessaan pysynyt melko vakaana. Vaikka tehohoidon tarve on kasvanut huomattavasti viimeisten päivien aikana, tehohoidon kapasiteetti ei valtakunnallisesti ole uhattuna. Sairalahoidon tarpeen ja siten vakavien tautimuotojen kehitystä on syytä seurata tiiviisti.

THL:n tilannearvioraportissa esitetyt havainnot korostavat epidemiatilanteen tehokkaan hillinnän merkitystä tulevien viikkojen ja kuukausien aikana myös Suomessa, jonka tilanne on kansainvälisessä vertailussa vielä hyvä.

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyn tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Joukkoaltistumisten ja taudin leviämisen riski on erityisen suuri kaikissa tilanteissa, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu ja voi päätyä lähikontakteihin keskenään.

Aluehallintoviraston keinot on porrastettu hybridistrategian toimintasuunnitelmassa siten, että velvoitteita ja rajoituksia voidaan tiukentaa, jos aiemmat toimet eivät ole riittäviä. Epidemian perustasolla yleiset hygieniatoimet ovat velvoittavia kaikissa asiakas- ja osallistujatiloissa suoraan lain nojalla. Kiihtymisvaiheessa viranomaisen voi tehdä alueellisen päätöksen, että toiminta on järjestettävä siten, ettei lähikontakteja synny. Leviämisvaiheessa kunta tai aluehallintovirasto voi sulkea asiakkaiden ja osallistujien käyttöön tarkoitetut elinkeino- tai muun toiminnan tilat kahdeksi viikoksi.

Tartuntatautilain 58 d §:n tarkoittamalla tavalla tarvittaviin toimenpiteisiin on siten ryhdyttävä, jos on ilmeistä, että 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19 epidemian leviämisen estämiseksi 58 d §:n 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä on välttämätöntä, aluehallintovirasto voi antaa alueellaan kaikkia 58 d §:n 5 momentissa mainittuja toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 58 d §:n 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa.

Kunnan tai kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava toimielin voi päättää toimialueellaan paikallisista tai alueellisista rajoituksista. Aluehallintovirasto voi päättää rajoituksista, jos ne ovat tarpeen usean kunnan alueella. Rajoituksilla pyritään estämään epidemian leviäminen väestössä alueellisesti tai laajemmin sekä mahdollistamaan palaaminen epidemian perustasolle. Epidemian leviämisvaiheessa voidaan tarvita näiden toimivaltaisten viranomaisten päättämiä laajempia tai tiukempia alueellisia suosituksia tai rajoituksia. Kunnan

velvollisuudesta selvittää epidemiaa ja tehdä epidemian torjumiseksi tarvittavia toimenpiteitä on säädetty tartuntatautilain 9 §:ssä. Kunnan toimivallasta päättää laajaan tartunnanvaaraan liittyvistä toimenpiteistä toimialueellaan säädetään tartuntatautilain 58 §:n 1 momentissa.

Epidemiatilanne sairaanhoitopiireissä ja saadut asiantuntija-arviot

Aluehallintovirasto on 2.3.2021 pyytänyt Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä ja Satakunnan sairaanhoitopiiriltä asiantuntija-arviota tartuntatautilain 58 d ja 58 g pykälien mukaisille päätöksille asetettujen edellytysten täyttymisestä sairaanhoitopiirien alueella.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin 3.3.2021 antaman asiantuntija-arvion mukaan todennettujen koronavirustartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueella on viimeisimmän 14 vrk aikana (15.2. – 28.2.2021, vkot 7-8) 159,0. Tilanne on huonontunut varsin nopeasti, sillä edellisellä kahden viikon seurantajaksolla (1.2. – 14.2.2021, vkot 5-6) ilmaantuvuusluku oli 94,4.

Sairaanhoitopiirin asiantuntija-arvion liitteessä on kuvattu koronavirustartuntojen ilmaantuvuus koko epidemian aikana, uusien koronavirustartuntojen määrät 2.11.2020 lähtien, raportoidut tartuntojen lähteet alkuvuodelta 2021 sekä tartuntojen lähteen tunnistamisaste, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin sairaaloissa hoidettavien covid-19 potilaiden määrät päivittäin vuonna 2021, tehtyjen koronavirustestien positiivisuusaste 7.12.2020 lähtien sekä muihin kuin SOTE-työpaikkoihin liittyvät tartunnat helmikuussa 2021.

Arviossa todetaan, että sairaanhoitopiirin alueella koronavirustartuntojen raportoidut tartuntatiet ovat tartunnan jäljittäjien tiedossa nyt 67 %:ssa tapauksista viikolla 8, ja yli 70 %:ssa tapauksista sitä edeltävillä viikoilla. Tartuntojen tunnistetut lähteet ovat pääasiassa samassa taloudessa asuvat henkilöt sekä muut kuin SOTE-työpaikat. Tartuntoja todetaan useiden kuntien alueilla. Muut kuin SOTE-työpaikat ovat pääasiassa rakennusalan teollisuutta ja erityisesti Turun ja Rauman telakat. Näissä on ryhdytty toimenpiteisiin tartuntojen estämiseksi. Turku ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri tekevät yhteistyötä Turun telakan kanssa tartuntojen tunnistamiseksi ja tartuntaketjujen katkaisemiseksi.

Sairaanhoitopiiri toteaa arviossaan, että tartunnat pystytään valtaosin luotettavasti jäljittämään, mutta tapausmäärän kasvaessa myös tunnistamattomista lähteistä peräisin olevia tartuntoja havaitaan enenevässä määrin. Arvion mukaan tämä aiheuttaa merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen sairaanhoitopiirin alueella. Toteutuneen kehityksen perusteella riski esiintyy koko maakunnan alueella, vaikka suurin osa kaikista tartunnoista tavataan Turussa ja sen ympäristökunnissa.

Sairaanhoitopiirin arvion mukaan kuntien tartuntataudeista vastaavat viranomaiset, sairaanhoitopiiri ja alueellinen ohjausryhmä seuraavat koronavirusepidemian tilannetta tiiviissä yhteistyössä. Alueella on otettu käyttöön täysimääräiset leviämisvaiheen rajoitustoimet joulukuussa 2020. Arvion mukaan jo toteutetut toimenpiteet sekä rajoitukset ovat olleet riittäviä noin helmikuun 2021 puoliväliin saakka. Tämän jälkeen tapausmäärät ovat voimakkaasti nousseet, mikä viittaa siihen, että käytössä olevat keinot ovat osoittautumassa riittämättömiksi. Sairaanhoitopiirin käsityksen mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai

osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön järjestäminen, asiakasmäärien rajaaminen ja 1 momentissa tarkoitetut muut toimet ovat tällä hetkellä välttämättömiä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueella covid-19 taudin leviämisen estämiseksi.

Sairaanhoitopiirin mukaan Tyksin sairaaloissa hoidettavien potilaiden määrä on pysynyt talven 2021 ajan maltillisena, eikä terveydenhuollon kantokyky ole vielä ollut uhattuna. Samoin kuntien suorittama tartunnanjäljitystoiminta on toistaiseksi pystynyt hallitsemaan tilanteen, mistä on osoituksena tartuntalähteiden selvittäminen yli 70% tapauksista aina viikkoon 7 saakka. Epidemiatilanne on kuitenkin alkanut huonontua merkittävästi 15.2.2021 alkaen. Tapausmäärät ja tutkittujen näytteiden 7 vrk positiivisuusaste ovat selvästi nousseet helmikuun kahden viimeisen viikon aikana. Sairaanhoitopiirin mukaan toistaiseksi ennätyksellisin päivä oli 1.3.2021, jolloin otetuista näytteistä 123/1764 (7,0%) osoittautui positiivisiksi. Turun kaupungin alueella positiivisuusosuus oli peräti 14%, mutta tätä nostaa jonkin verran oireettomien seulontapositiivisten osuus. Sairaanhoitopiiri toteaa, että lisääntynyt ja mitä ilmeisimmin yhä lisääntyvä tapausmäärä johtaa väistämättä sairaala- ja tehohoidon tarpeen lisääntymiseen pienellä viiveellä. Tämä uhkaa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyttä ja kuormittaa järjestelmää.

Sairaanhoitopiiri katsoo, että vaikka tartuntatautilain 58 d §:n mukaista velvoittavaa päätöstä ei vielä ole annettu eikä sellaisen päätöksen seuraamuksia ole vielä kyetty arvioimaan, on ilmeistä, että epidemiatilanteen vaikeutuessa tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukaisen päätöksen tekeminen laissa tarkoitetulla tavalla on välttämätöntä äkillisesti huonontuneen covid-19 epidemian tilanteen takia terveydenhuollon, erityisesti sairaanhoidon ja tartunnanjäljityksen, kapasiteetin turvaamiseksi.

Sairaanhoitopiirin mukaan covid-19-epidemian aikana Varsinais-Suomessa on tunnistettu tartuntoja tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa mainituissa paikoissa ainakin joukkueurheilussa, ryhmäliikunnassa, kuntosaleilla, harrastajateatterissa ja sisäleikkipuistossa. Näissä kaikissa paikoissa asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa muodostaa erityisen riskin covid-19 taudin leviämislle. Lisäksi sairaanhoitopiiri toteaa, että edellä mainituille paikoille on yhteistä se, että niissä tapahtuneita altistumisia on helpompaa jäljittää kuin muissa tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa mainituissa paikoissa tapahtuneita altistumisia. Sairaanhoitopiirin mukaan yksittäisen urheilujoukkueen tai harrastusryhmän osallistajat ovat vaikeuksitta identifioitavissa, mutta vastaava on mahdotonta julkisemmassa tilassa kuten kauppakeskuksen yleisessä oleskelutilassa. Siten osoitettujen altistumis- ja tartuntatapahtumien puuttuminen osasta tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa mainituista paikoista Varsinais-Suomessa ei tosiasiallisesti sulje pois niissä tapahtuneiden tartuntojen mahdollisuutta, mikä on huomioitava päätösvalmistelussa.

Sairaanhoitopiirin näkemyksen mukaan tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukaisen päätöksen tekeminen laissa tarkoitetulla tavalla olisi syytä kattaa koko Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alue. Suurin osa epidemian aikaisista tartunnoista on tavattu Turussa ja sen ympäristökunnissa, mutta laajoja, nopeasti levinneitä tartuntaryppäitä on myös ilmennyt monien muiden, myös harvaanasuttujen kuntien alueilla. Sairaanhoitopiirin arvion mukaan päätöksen teko koko Varsinais-Suomen alueen laajuisena palvelisi tartunnantorjuntaa tehokkaimmin. Samalla päätös kohdentuisi väestöön yhtäläisesti, mikä helpottaisi viestintää sekä viestijän että vastaanottajan tahoilla. Laajan alueellisen päätöksen haittapuolena on toki sen seurausten kohdistuminen tiloihin myös sellaisilla paikkakunnilla, joilla epidemiatilanne ei vaatisi niin järeää toimenpidettä, mutta arvioimme tämän riskin vähäiseksi.

Sairaanhoitopiiri arvioi, että tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukaisen päätöksen tekemisen ajoitukseen vaikuttaa ensi sijassa covid-19 epidemian aiheuttama terveydenhuollon kuormitus sekä arvio tulevasta kuormituksesta. Vaikka tartunnanjäljityksen kantokyky Varsinais-Suomen kunnissa on toistaiseksi ollut riittävä ja Tyksin sairaaloissa hoidettavien potilaiden määrä on pysynyt maltillisena, lisääntynyt ja mitä ilmeisimmin yhä lisääntyvä tapausmäärä johtaa väistämättä sairaala- ja tehohoidon tarpeen lisääntymiseen pienellä viiveellä. Tämä uhkaa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyttä ja kuormittaa järjestelmää, minkä vuoksi päätös olisi tehtävä viivytyksettä. Sairaanhoitopiiri toteaa, että kuntien tartuntataudeista vastaavat viranomaiset, sairaanhoitopiiri ja alueellinen ohjausryhmä seuraavat koronavirusepidemian tilannetta tiiviissä yhteistyössä. Mikäli tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukainen päätös tehtäisiin, tulisi sen voimassaoloaika olla kaksi viikkoa kerrallaan ja sen kokonaiskestoa on arvioitava jatkuvasti epidemiatilanteen aiheuttaman terveydenhuollon kuormituksen valossa.

Satakunnan sairaanhoitopiiri

Satakunnan sairaanhoitopiirin 4.3.2021 aluehallintovirastoon saapuneessa asiantuntija-arviossa todetaan, että todennettujen koronavirustartuntojen ilmaantuvuus Satakunnan sairaanhoitopiirin alueella on edeltäneen 14 vrk aikana (15.2. – 28.2.2021, viikot 7-8) ollut 198,7 / 100 000 asukasta (429 tapausta). Tapauksien ilmaantuvuus on suurinta Raumalla, peräti 812,9 / 100 000 asukasta / 14 vrk. Sairaanhoitopiirin mukaan Rauman erittäin korkeat luvut liittyvät laajaan epidemiaan Rauman telakalla, mutta epidemia on levinnyt myös väestöön laajemmin. Ilmaantuvuus on korkea myös Huittisissa (271), Eurajoella (148) ja Ulvilassa (78,5). Myös Porissa ilmaantuvuus on 52,4 / 100 000 / 14 vrk. Sairaanhoitopiiriin mukaan tilanne on huonontunut varsin nopeasti Satakunnassa.

Sairaanhoitopiiriin mukaan tartunnanjäljitys on Satakunnassa toiminut tehokkaasti, mutta Rauman telakan noin kaksi viikkoa sitten alkanut epidemiaselvitys on osoittautunut erittäin haastavaksi. Noin 240 henkilöä runsaasta tuhannesta on sairastunut. Selvitystyö jatkuu edelleen. Tässä vaikeassa tilanteessa Rauman kaupungin tartunnanjäljitys ja näytteenotto ovat ylikuormittuneet ja ajanvaraustoimintaa on jouduttu vähentämään. Sairaanhoitopiiri toteaa kuitenkin, että tästä huolimatta Satakunnassa on pystytty tartuntaketjut selvittämään toistaiseksi varsin hyvin. Viikolla 8 tartunnanlähde oli selvillä 84 % tapauksista. Noin 30 % tartunnoista oli joko suoraan tai epäsuoraan peräisin ulkomailta. Tartunnoista 34 % oli peräisin työpaikoilta ja 34 % kotoa. Tartunnoista 5 % oli baareista tai pubeista ja on mahdollista, että ravintolaympäristöstä tartuntoja on enemmän, mutta niitä ei tunnisteta. Harrastustoimintaan liittyviä tartuntoja todetaan aika ajoin, viime viikolla todettiin yksi kuntosalitartunta. Tartunnat pystytään toistaiseksi valtaosin jäljittämään, mutta tapausmäärän kasvaessa myös tunnistamattomista lähteistä peräisin olevia tartuntoja havaitaan enemmän. Sairaanhoitopiiriin näkemyksen mukaan toteutuneen kehityksen perusteella riski esiintyy koko maakunnan alueella, vaikka selvästi pahin tilanne on Raumalla.

Sairaanhoitopiiriin mukaan kuntien tartuntataudeista vastaavat viranomaiset, sairaanhoitopiiri ja alueellinen tartuntatautiin torjunnan työryhmä seuraavat tilannetta tiiviissä yhteistyössä. Alueella on otettu käyttöön leviämävaiheen rajoitustoimet hallituksen strategian mukaisesti etupainotteisesti. Sairaanhoitopiiriin arvion mukaan jo toteutetut toimenpiteet sekä rajoitukset ovat olleet riittäviä noin helmikuun 2021 puoliväliin saakka. Tämän jälkeen tapausmäärät ovat voimakkaasti nousseet ja käytössä olevat keinot ovat osoittautumassa riittämättömiksi. Tilanteen huononeminen ajoittuu samaan aikaan, kuin epidemian paheneminen ja muuntovirusten leviäminen Suomessa. Maan hallitus on julistanut poikkeusolot ja katsoo, että sulkutila on tarpeellinen. Sairaanhoitopiiriin käsityksen mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiiriin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön järjestäminen, asiakasmäärien rajaaminen ja 1 momentissa tarkoitettut muut

toimet ovat tällä hetkellä perusteltuja koko Satakunnan alueella covid-19-taudin leviämisen estämiseksi.

Sairaanhoitopiirin arvion mukaan Satasairaalassa hoidettavien potilaiden määrä on pysynyt talven 2021 ajan maltillisena, eikä terveydenhuollon kantokyky ole ollut uhattuna. Epidemiatilanne on kuitenkin alkanut huonontua merkittävästi erityisesti helmikuun puolesta välistä lähtien. Tapausmäärä ja tutkittujen näytteiden positiivisuusaste ovat nousseet voimakkaasti, jopa 7 %:iin.

Sairaanhoitopiiri toteaa, että mikäli tilannetta ei saada korjatuksi, lisääntyvä tapausmäärä todennäköisesti johtaa sairaala- ja tehohoidon tarpeen lisääntymiseen muutaman viikon viiveellä. Tämä on syytä pyrkiä estämään. Rauman kaupungin tartunnanjäilytys ja näytteenotto ovat ylikuormittuneet telakan vaikean epidemiaselvittelyn vuoksi ja normaalia toimintaa on jouduttu rajaamaan. Satasairaalan ja naapurikuntien avun ja lisärekrytoinnin turvin tartunnanjäilyksestä on Raumalla selvitty. Myös muissa kunnissa on ollut ajoittaisia kuormitushuippuja. Tehokkaan tartunnanjäilytyksen jatkuminen on välttämätön edellytys epidemian rajaamiselle. Nykytilanteessa infektioyksikkö on kuormittunut äärimmilleen, mutta vahvalla sitoutumisella ja joustavuudella tilanteesta on toistaiseksi selvitty.

Sairaanhoitopiiri toteaa, että tartuntatautilain 58 d §:n mukainen velvoittava päätös on ollut viime viikosta lähtien voimassa Raumalla ja Huittisissa, mutta ei vielä muualla Satakunnassa. Valtakunnallinen ja alueellinen kehitys sekä maan hallituksen poikkeusolo- ja sulkutilapäätös huomioiden sairaanhoitopiiri toteaa, että epidemiatilanteen vaikeutuessa tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukaisen päätöksen tekeminen laissa tarkoitetulla tavalla on suotavaa äkillisesti huonontuneen covid-19-epidemian tilanteen takia terveydenhuollon, erityisesti sairaanhoidon ja tartunnanjäilytyksen, kapasiteetin turvaamiseksi. Sairaanhoitopiiri toteaa myös, että maassa laajemmin toteutettuna yhtäaikainen sulkutila toimii todennäköisesti tehokkaammin, kuin kovin rajoitetulle alueelle kohdistuvat toimet.

Sairaanhoitopiirin mukaan covid-19 epidemian aikana Satakunnassa on tunnistettu tartuntoja tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa mainituissa paikoissa ainakin joukkueurheilussa, ryhmäliikunnassa ja kuntosaleilla. Kaikissa paikoissa, joissa asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa muodostaa erityisen riskin covid-19 taudin leviämiseksi. Samoin edellä mainituille paikoille on yhteistä se, että niissä tapahtuneita altistumisia on helpompaa jäljittää kuin muissa tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa mainituissa paikoissa tapahtuneita altistumisia. Yksittäisen urheilujoukkueen tai harrastusryhmän osallistujat tunnistetaan, mutta se on mahdotonta julkisemmassa tilassa kuten kauppakeskuksen yleisessä oleskelutilassa. Siten osoitettujen altistumis- ja tartuntatapahtumien puuttuminen osasta tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa mainituista paikoista ei tosiasiallisesti sulje pois niissä tapahtuneiden tartuntojen mahdollisuutta.

Sairaanhoitopiiri toteaa, että tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukaisen päätöksen tekeminen laissa tarkoitetulla tavalla olisi syytä kattaa koko Satakunnan sairaanhoitopiirin alue. Rauman alueella tilanne on selvästi pahin, mutta useissa kunnissa ilmaantuvuus on korkea ja tapauksia on koko Satakunnan alueella. Samalla päätös kohdentuisi väestöön yhtäläisesti, mikä helpottaisi viestintää ja todennäköisesti parantaisi myös väestön sitoutumista rajoituksiin. Laajan alueellisen päätöksen haittapuolena on sen seurausten kohdistuminen tiloihin myös sellaisilla paikkakunnilla, joilla epidemiatilanne ei vaatisi näin järeää toimenpidettä, mutta edellä mainituin perustein sairaanhoitopiiri arvioi kokonaisuuden kannalta paremmaksi ottaa pykälä käyttöön koko Satakunnassa valtioneuvoston strategian mukaisesti. Sairaanhoitopiiri toivoo kuitenkin, että lapsiin ja nuoriin kohdistuvat rajoitukset ja perusopetuksen etäopetusvaihe jää mahdollisimman lyhyeksi, sillä näiden toimien merkitys epidemian hallinnassa on epidemiologisen tiedon mukaan

vähäinen, joskin se keventää tartunnanjäljityksen työtä. Näiden rajoitusten haitat arvioidaan kuitenkin hyötyjä suuremmiksi.

Sairaanhoitopiirin arvion mukaan päätös olisi tehtävä viivytystä ja mielellään yhtäaikaaisesti ERVA-alueella, mahdollisuuksien mukaan laajemminkin Suomessa. Tällöin lienee mahdollista päästä myös keventämään rajoituksia nopeammin, kuin jos rajoitukset toteutetaan hajautetusti. Kuntien tartuntataudeista vastaavat viranomaiset, sairaanhoitopiiri ja alueellinen tartuntatautien torjunnan työryhmä seuraavat koronavirusepidemian tilannetta tiiviissä yhteistyössä. Mikäli tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukainen päätös tehdään, olisi sen voimassaoloaika kaksi viikkoa kerrallaan ja sen kokonaiskestoa on arvioitava jatkuvasti epidemiatilanteen kehityksen ja terveydenhuollon kuormituksen valossa.

Johtopäätös

Valtioneuvosto suosittelee 23.10.2020 antamassaan periaatepäätöksessä, että alueellisia rajoitustoimenpiteitä ja tartuntatautien leviämisen ennaltaehkäisyyn perustuvia suosituksia sekä muuta informaatio-ohjausta kohdennetaan lain edellyttämällä tavalla ennakoivasti ja vaikuttavasti. Käyttöön otettavat toimenpiteet on asetettava alueellisen epidemiologisen tilanteen ja käytännön toteutusmahdollisuuksien mukaisesti tarkoituksenmukaiseen järjestykseen. Päätösten tulee perustua alueen viranomaisten harkinnan mukaisesti siihen, mikä on tehokkainta ja oikeasuhtaisinta alueellisen epidemiologisen tilannekuvan, tartunnan lähteitä ja tartuntariskiä koskevan yleisen ja alueellisen asiantuntijatiedon sekä muiden käytettävissä olevien tietojen perusteella.

Erilaisten toimenpiteiden alueellisesti, paikallisesti ja ajallisesti kohdennettu, mutta laaja-alainen ja toisiaan tukeva käyttö luo kokonaisuutena alueille parhaat edellytykset torjua epidemian leviämistä. Merkittävästi toimintaa rajoittavat mutta rajatun tasmälliset ja tilapäiset toimenpiteet voivat olla perusteltuja nopeissa epidemian vaikeutumistilanteissa.

Hybridistrategian toimintasuunnitelman mukaan epidemiatilanteen heikentymiseen on reagoitava nopeasti ja ennakoivasti ottamalla käyttöön tehokkaita ja epidemiologisesti tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä. Alueelliset torjunta- ja rajoitustoimet ovat avainasemassa tartuntojen leviämisen estämiseksi, jotta tilanteen heikentyminen saadaan pysäytettyä. Alueen tilannetta arvioitaessa on merkitystä annettava myös ympäröivien alueiden tartuntatilanteelle sekä valtakunnalliselle epidemiatilanteelle. Rajoitustoimenpiteitä ei saa myöskään purkaa ennenaikaisesti, vaan suosituksia ja rajoituksia tulee lieventää harkiten, jotta uusia tartuntaryppäitä ei pääse syntymään.

Aluehallintovirasto toteaa, että koronavirusepidemia on koko Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueella ja Satakunnan sairaanhoitopiirin alueella leviämisvaiheessa.

Saatujen selvitysten mukaan viimeisen 14 vuorokauden ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueella 159,0 ja Satakunnan sairaanhoitopiirin alueella 198,7.

Sekä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin että Satakunnan sairaanhoitopiirin alueilla todetaan tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvioiden mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen sairaanhoitopiirien alueilla.

Ottaen huomioon edellä mainittu sekä sairaanhoitopiirien asiantuntijatahoina antamat suositukset, aluehallintovirasto katsoo tartuntataudin leviämisen estämiseksi välttämättömänä antaa tartuntatautilain 58 d §:n mukaisen määräyksen Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ja Satakunnan sairaanhoitopiirin alueille ja velvoittaa kaikkia tartuntatautilain 58 d §:n 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita järjestämään pykälän 3 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien tai rajatun

asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa.

Toimija voi toteuttaa veloitteensa asiakasmäärää rajoittamalla, asiakaspaikka- tai tilajärjestelyin taikka muulla toimintansa erityispiirteet huomioon ottavalla tavalla.

Tässä päätöksessä tarkoitettuja yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettuja tiloja ovat

- 1) sisätilat, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun;
- 2) alueellisesti ja toiminnallisesti rajatut ulkotilat, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tietynä ajankohtana.

Tässä päätöksessä lähikontaktilla tarkoitetaan ihmisten:

- 1) oleskelua kasvotusten tai samassa tilassa alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan yli 15 minuutin ajan tai
- 2) fyysistä kontaktia toisiinsa.

Määräys veloittaa seuraavia tilojen hallinnasta vastaavia ja niitä toiminnassaan käyttäviä toimijoita:

- 1) yksityiset yhteisöt, säätiöt ja muut oikeushenkilöt, ei kuitenkaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 1 §:n 2 momentin 6 kohdassa ja Ahvenanmaan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettua ravitsemistoiminnan harjoittajat;
- 2) yksityiset elinkeinonharjoittajat;
- 3) kunnat ja kuntayhtymät;
- 4) uskonnolliset yhdyskunnat;
- 5) julkisoikeudelliset laitokset.

Päätöstä ei sovelleta oppilaitosten toimintaan, varhaiskasvatukseen, ammattiturheilemiseen eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaan toimintaan. Päätös ei saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsitellyksi toimivaltaisessa viranomaisessa eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Tässä päätöksessä tarkoitettun toimijan tulee ottaa huomioon myös 58 h §:n mukainen velvollisuus laatia kirjallinen suunnitelma siitä, miten se toteuttaa päätöksessä asetetut velvollisuudet ja rajoitukset. Jos toimintaa ei ole mahdollista järjestää tämän päätöksen edellyttämällä tavalla, asiakas- ja osallistujatiloja ei ole mahdollista käyttää.

Lounais-Suomen aluehallintoviraston päätös Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin ja Satakunnan sairaanhoitopiiriin alueilla sijaitsevin kuntien alueille perustuu tämänhetkiseen alueellisen tilanteen kokonaisarvioon, jossa on arvioitu covid-19 taudin alueellisia tosiasiallisia vaikutuksia kansanterveyteen ja jossa on otettu

huomioon Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntemuksen lisäksi myös alueellisten viranomaisten näkemykset sekä sosiaali- ja terveysministeriön antama ohjaus rajoitustoimien tarpeellisuudesta.

Toimenpiteitä harkittaessa on otettu myös huomioon, että tällä päätöksellä on vaikutusta yhteiskuntaan, talouteen, elinkeinoelämään sekä perusoikeuksien toteutumiseen. Elinkeinonharjoittaja voi päätöksen mukaisia velvoitteita toteuttaessaan esimerkiksi joutua rajoittamaan asiakasmääriä, mikä voi johtaa tulonmenetyksiin ja heikentää toiminnan kannattavuutta ja vaikuttaa näin myös työllisyyteen. Tällä päätöksellä kuitenkin rajoitetaan toimintaa ainoastaan siltä osin kuin on välttämätöntä kiihtyvässä ja epävarmassa epidemiologisessa tilanteessa.

Edellä todetun perusteella tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin ja Satakunnan sairaanhoitopiiriin alueilla sijaitsevien kuntien alueilla. Aluehallintovirasto voi tehdä tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin mukaisen päätöksen enintään yhden kuukauden ajaksi. Jos epidemiologinen tilanne muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstä uudestaan.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1 ja 8 §

Laki tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (147/2021) 58 c, 58 d, 58 h § ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa johtaja Heikki Mäki, puh. 0295 018 094.

Johtaja Heikki Mäki

Ylitarkastaja Tuomo Ollula

Tämä päätös on allekirjoitettu sähköisesti.

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Lounais-Suomen aluehallintovirastossa 5.4.2021 saakka. Päätöksen nähtävälle asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Jakelu

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueen kunnat ja kuntayhtymät

Satakunnan sairaanhoitopiirin alueen kunnat ja kuntayhtymät

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Satakunnan sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Lounais-Suomen poliisilaitos

Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Satakunnan pelastuslaitos

Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto

Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Digi- ja väestötietovirasto

Maksuton päätös

Tämä asiakirja LSAVI/2318/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/2318/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Mäki Heikki 04.03.2021 17:57

Esittelijä Ollula Tuomo 04.03.2021 17:09